

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/195/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713211653
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7713211653.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudkýň JUDr. Eva Feťková a JUDr. Zuzana Matyiová v spore žalobcu Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. 5, zast. JUDr. Gabrielou Borovskou, advokátkou, Michalovce, Kpt. Nálepku 20, proti žalovanej C. N. A. T., a.s., so sídlom v V., J. 2, IČO: 31 690 904, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., Košice, Užhorodská 21 (adresa na doručovanie: Rastislavova 68, Košice), o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 6C 157/2013-142 z 5.11.2014 v znení opravného uznesenia 6C 157/2013-161 zo 4.3.2015 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v znení opravného uznesenia 6C 157/2013-161 zo 4.3.2015.

Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom v znení opravného uznesenia 6C 157/2013-161 zo 4.3.2015 návrh žalovaného na prerušenie konania z 18.3.2014 zamietol a zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, Košice sp. zn. 3C/814/2012 zo dňa 19.1.2012 v celom rozsahu vrátane výroku o trovách konania. Súčasne vyslovil v súlade s § 151 ods. 3 O.s.p., že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Vec právne posúdil podľa ustanovení § 53 ods. 3, § 53 ods. 4 písm. r/, § 53 ods. 5, § 51, § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba je dôvodne podaná. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že účastníci (strany sporu) uzatvorili dňa 5.3.2008 poisťnú zmluvu, súčasťou ktorej boli aj Všeobecné poisťné podmienky (ďalej len „VPP“), ako aj rozhodcovská doložka v nich obsiahnutá v bode 2/ tzv. Osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007, podľa ktorej sa zmluvné strany dohodli, že v prípade akéhokoľvek sporu sa podrobia rozhodcovskému konaniu. Súd posudzoval, či rozhodcovská doložka obsiahnutá vo VPP je alebo nie je prijateľnou podmienkou. Vychádzajúc z ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou, keďže vyžadovala od žalobcu ako spotrebiteľa, aby spory so žalovanou ako dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. V tejto súvislosti uviedol, že rozhodcovská doložka bola zakomponovaná vo VPP a splynula s ostatnými poisťnými podmienkami, jej obsah spotrebiteľ (žalobca) nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť ani sa s ním dôsledne oboznámiť, aj keď rozhodcovská doložka bola vo VPP zvýraznená v tabuľke a označená ako „osobitné zmluvné dojednania“, možno jednoznačne uzavrieť, že fakticky splynula s ostatnými zmluvnými podmienkami, nakoľko nasledovala ako pokračovanie pretlačeného formulára v neprehľadnom texte písanom drobným písmom a tiež bola podpísaná v rovnaký deň ako VPP. Z uvedeného dôvodu súd mal za to, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Žalovaná v tomto konaní nepreukázala ani skutočnosť, že žalobca

mohol jej uzavretie vylúčiť, resp. zmeniť obsah tohto zmluvného dojednania, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovanú (§ 53 ods. 3 OZ). Okrem toho rozhodcovská doložka odkazovala na článok XV. VPP, ktoré sa jednoznačne stali súčasťou poistných podmienok. Nakoľko súd nepovažoval rozhodcovskú doložku za individuálne dojednanú s poukazom na § 53 ods. 3 OZ, z tohto titulu išlo o neprijateľnú podmienku, čo malo za následok jej neplatnosť podľa § 53 ods. 5 OZ. Uzavrel, že neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a rozhodnutie a súčasne je dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ust. § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z., preto z týchto dôvodov vychádzajúc aj z ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka súd napadnutý rozhodcovský rozsudok zrušil. Doplnil, že výsluch navrhnutého svedka nepokladal za potrebný, nakoľko pri rozhodnutí vychádzal z listinných dôkazov. Záverom poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 1Co 479/2013 zo dňa 24.9.2014. O návrhu žalovanej na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného Ústavným súdom SR pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, Rvp 5052/2012 rozhodol podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Dospel k záveru, že dôvod na prerušenie konania nie je daný, nakoľko pred Ústavným súdom v konaní sp. zn. II. ÚS 382/2013 sa nerieši otázka, ktorá by mala význam pre rozhodnutie súdu v tejto veci, a otázka, ktorá podľa žalovanej by mohla byť dôvodom prerušenia konania bola súdnou praxou už vyriešená. Taktiež zdôraznil, že v konaní o sťažnosti žalovanej prijatej Ústavným súdom Slovenskej republiky na ďalšie konanie vedenom pod sp. zn. II. ÚS 382/2013 je namietané odňatie práva na spravodlivý proces súdmi všetkých stupňov v rámci exekučného konania, ktoré nie je pre toto konanie významné, a preto súd návrh žalovanej na prerušenie konania zamietol.

3. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná a uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d), e) a f) O.s.p., navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vytýkala súdu, že vo výroku rozsudku absentuje uvedenie dôvodu, pre ktorý bol rozhodcovský rozsudok zrušený a iba v odôvodnení rozsudku na str. 5 súd uvádza, že rozhodcovský rozsudok zrušil podľa ust. § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej v texte aj „ZRK“). Táto okolnosť podľa žalovanej spôsobuje nepreskúmateľnosť a nesprávnosť napadnutého rozsudku, nakoľko nie je z neho zrejmé, ktorý orgán má vo veci konať (§ 43 ZRK), keďže konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku je špecifickým konaním a po prípadnom jeho zrušení má ďalej vo veci konať buď rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, a to v závislosti práve od dôvodu zrušenia rozhodcovského rozsudku. Citovala závery súdu uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku a uviedla, že s nimi nesúhlasí, tieto nemajú oporu ani v skutkovom stave a vychádzajú teda z nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodnutie súdu považovala za arbitrárne, nepreskúmateľné a aj nevykonateľné, v dôsledku čoho vytvára právnu neistotu v otázke, ktorý orgán by mal ďalej konať vo veci samej. Vytkla súdu prvej inštancie, že neaplikoval príslušné právne predpisy a rozhodol aj v rozpore s právom EÚ, že viaceré listinné dôkazy ňou predložené prakticky odignoroval a ani sa nimi nezaoberal, nevysporiadal sa s otázkou, či žalobný návrh bol podaný včas, t.j. v rámci 30 dňovej prekluzívnej lehoty, že bez akéhokoľvek odôvodnenia sa vôbec nezaoberal jej argumentáciou o platnosti zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky, len uviedol, že ju nepovažoval za individuálne dojednanú a preto má byť neprijateľnou, teda neplatnou podmienkou bez toho, aby vykonal test primeranosti podmienky, čím zaťažil konanie vadou, ktorá má za následok nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia. Taktiež súd neaplikoval správne právne predpisy, ktoré sa na prejednávanej prípad vzťahujú a vôbec sa nezaoberal priamou aplikáciou 19. odstavca (odôvodnenia) Smernice 93/13/EHS, ktoré má pre posúdenie prejednávanej veci rozhodujúci význam, nakoľko zmluvné podmienky vymedzené v tomto ustanovení sú vylúčené spod hodnotenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. V danom prípade podľa názoru žalovanej rozhodcovská doložka má vplyv na výpočet výšky poistného plateného poistníkom, a tak spadá pod výnimku vymedzenú v tomto ustanovení pre poistné zmluvy. Pokiaľ z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd považoval uzavretie rozhodcovskej doložky bez ďalšieho za neprijateľné v spotrebiteľskom vzťahu, opomenul tak nielen ust. § 53 ods. 1 OZ, ale konal aj v rozpore s cieľmi Smernice 93/13/EHS, či v rozpore s ďalšími smernicami ES a judikatúrou Súdneho dvora EÚ (citovala právny názor z rozsudkov ESD C- 478/99 Komisia vs. Švédsko, C- 237/02 Freiburger Kommunalbauten, resp. C- 453/10 Pereničová, bod 5,44, či C 76/10 Korčkovská, bod 59, tiež rozhodnutie vo veci C 342/13 z 3.4.2014). Uviedla, že rozhodcovská doložka bola v danom prípade dohodnutá individuálne, na dôkaz čoho pripojila viaceré listinné dôkazy, pričom žiaden právny predpis SR, ale ani judikatúra EÚ nestanovuje, že rozhodcovská doložka je vždy neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľských zmluvách. Súd prvej inštancie neuviedol žiadne závery ohľadom dodatku č. 2 k VPP, ktorým dala klientom možnosť uznať individuálne dojednanú podmienku - rozhodcovskú doložku opätovne ovplyvniť tak, že ju vylúčia zo vzťahu so žalovanou.

Považovala za irelevantné, či bola takáto podmienka pripravená vopred a na formulári, keď mohol túto konkrétnu podmienku spotrebiteľ ovplyvniť, čo aj mohol tak, že ju vylúčil. Žalobca nevykonal žiaden úkon, ktorý by svedčil o jeho vôli túto podmienku neakceptovať, či vylúčiť, pričom mal preukázateľne možnosť s podmienkou (rozhodcovskou doložkou) sa oboznámiť a túto následne prijať, modifikovať alebo ju odmietnuť, lebo žalovaná neviazala uzavretie poistenia na podpis rozhodcovskej doložky. Rovnako poukázala na to, že konajúci súd sa vôbec nevyporiadal so Záznamom o požiadavkách a potrebách klienta, ktorý žalobca vlastnoručne, slobodne a bez nátlaku podpísal, a na prvej strane tohto záznamu sa plne v súlade s vtedy platnými predpismi (zákon č. 340/2005 Z.z.) nachádzalo jednak poučenie klienta - žalobcu o niektorých aspektoch súvisiacich s poistením, ako aj o mimosúdnom spôsobe riešenia sporov využitím inštitútu rozhodcovského konania. Nikto žalobcu nenútil, aby čokoľvek podpísal a už vôbec nie, aby to nebolo v súlade s jeho skutočnou vôľou a takýto dôkaz v konaní ani vykonaný nebol. Žalobca nepochybne slobodne, vážne a určite súhlasil so znením rozhodcovskej doložky. Mala za to, že podľa práva Slovenskej republiky rozhodcovská doložka ani nemôže odobrať spotrebiteľovi právo brániť si svoje práva pred všeobecným súdom, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v Osobitných zmluvných dojednaniach č. 01/2007 nevyžadovala od spotrebiteľa, aby výlučne všetky spory riešil pred rozhodcovským súdom a nemohol brániť svoje práva aj pred všeobecným súdom, ak má pochybnosti o ich porušení v rozhodcovskom konaní (podaním žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa zák. č. 244/2002 Z.z.). Žalovaná taktiež namietala, že súd prvej inštancie porušil aj ust. § 129 ods. 1 O.s.p., keď ňou predložené dôkazy nevykonal spôsobom ustanoveným v Občianskom súdnom poriadku, t.j. listiny neprečítal na pojednávaní. Napokon súd opomenul svoju procesnú povinnosť podľa § 118 ods. 2 O.s.p., čo malo za následok, že rozhodnutie súdu bolo nepredvídateľné, keďže neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia ostali sporné, a teda z postupu súdu žalovaná nemohla vytušiť, že súd zastáva ohľadom týchto skutkových tvrdení názory, aké sú prezentované v písomnom vyhotovení rozsudku a že nebude vychádzať z písomných listinných dôkazov. Záver súdu o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky nemá oporu v zákone, vo vykonanom dokazovaní a už vôbec nie v napadnutom rozhodnutí, preto zo všetkých uvedených dôvodov navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že žalovaná neúváža v odvolaní žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie už nevyporiadal. K namietanému porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania uviedol, že je oslobodený od súdnych poplatkov v konaní majúcom základ v spotrebiteľskej zmluve. Ide o zákonné osobné oslobodenie, a teda pokiaľ súd skonštatuje, že sú naplnené predpoklady pre oslobodenie, nevydá o tom žiadne osobitné rozhodnutie, len v konaní koná bez vyrubovania súdnych poplatkov. Ministerstvo spravodlivosti vydalo k tejto veci nezáväznú stanovisko, v ktorom uviedlo, že oslobodenie spotrebiteľa sa týka aj prípadov, kedy spotrebiteľ uplatňuje svoje práva v pozícii žalovaného napr. formou odporu proti platobnému rozkazu, odporu proti rozkazu na plnenie, námietok proti exekúcii alebo i formou žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku. V pochybnostiach pri aplikácii zákona o súdnych poplatkoch musí byť uprednostnený ten výklad, ktorý je v prospech poplatníka (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4 Cdo 268/2005). Napokon mal za to, že súd prvej inštancie rozhodol v súlade s prevládajúcou konštantnou rozhodovacou praxou súdov, a na základe uvedených skutočností navrhol napadnutý rozsudok v spojení s uznesením zo dňa 4.3.2015, ako vo výroku vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 72,92 € pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní podľa § 11 ods. 1 písm. b) vyhl. č. 655/2004 Z.z. za písomné vyjadrenie k odvolaniu žalovanej.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý platí aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 CSP). Z ust. § 470 ods. 2 veta prvá CSP vyplýva, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako včas podané oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov [§ 205 ods. 2 písm. a), b), c), d), e) a f) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016, t.j. v čase rozhodnutia súdu a podania odvolania, v spojení s § 470 ods. 2 prvej vety CSP] a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

7. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21.12.2016 o 12.05 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 215/2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené dňa 15.12.2016 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Žalovaná odvolanie proti rozsudku podala dňa 19.12.2014 a v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody upravené v ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d), e) a f) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016, pričom namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., že súd nedostatočne zistil skutkový stav, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku v medziach uplatnených odvolacích dôvodov a z hľadísk odvolacích námietok žalovanej obsahnutých v odvolaní konštatuje, že súd prvej inštancie skutkový stav veci objasnil v dostatočnom rozsahu, pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy podstatné tvrdenia strán prednesené v konaní a všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, s ktorými sa aj dôsledne a správne vysporiadal, na zistený skutkový stav aplikoval správne právne predpisy, ktoré aj správne vyložil a vyvodil zodpovedajúce právne závery o právach a povinnostiach strán sporu i správny záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky obsahnutej v čl. XV. Všeobecných poisťných podmienok a osobitných zmluvných dojednaní k poisťnej zmluve č. 4450490026 uzavretej 28.2.2008 medzi žalobcom a žalovanou, o splnení zákonných podmienok na zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/814/2012 zo dňa 19.1.2012 podľa § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (v znení účinnom do 31.12.2014) a dôvodnosti podanej žaloby.

11. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie i právnym posúdením prejednávanej veci, a v súlade s cit. ust. § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu poukazuje na správne a výtížne dôvody napadnutého rozsudku.

12. Skutočnosti a argumenty, ktoré žalovaná uviedla v odvolaní, nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia prejednávanej veci. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, nesprávny výklad či aplikáciu nesprávnych ustanovení právnych predpisov. Rozsudok nie je nepreskúmateľný a odvolací súd ani v procesnom postupe súdu prvej inštancie nezistil vady konania uvedené v § 221 ods. 1 O.s.p., resp. iné vady konania, v dôsledku ktorých by žalovanej bola odňatá možnosť konať pred súdom a porušené jej právo na spravodlivý proces.

13. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd dopĺňa, že pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv zákon vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany (toto postavenie vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície v slabšom postavení a nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom), a tiež zo zásady neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. V ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka zákonodarca vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). To neplatí iba v prípade, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa však nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 OZ). Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (znenie účinné do 31.12.2014) neprijateľnou podmienkou uvedenou v spotrebiteľskej zmluve je aj ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

15. Z cit. ustanovení vyplýva, že medzi neprijateľné podmienky Občiansky zákonník (v znení účinnom do 31.12.2014) príkladmo zahŕňal aj dojednanie rozhodcovskej doložky, vyžadujúcej od spotrebiteľa riešenie sporov s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní.

16. V posudzovanom prípade rozhodcovská doložka, podľa ktorej všetky vzájomné spory účastníkov a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom zriadeným poisťovňou, príp. vytvoreným podľa potreby od prípadu k prípadu tromi fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne, bola žalovanou uvedená (bez akejkoľvek účasti žalobcu) vo formulárovej listine v čl. XV. VPP a osobitných zmluvných dojednaniach k poistnej zmluve uzavretej 28.2.2008. Žalovaná v konaní nepreukázala, že rozhodcovská doložka bola so žalobcom individuálne dojednaná, resp. že žalobca mohol jej dojednanie vylúčiť, príp. zmeniť obsah tohto zmluvného dojednania, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovanú (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Individuálne dojednanie znamená, že spotrebiteľ si z určitých dôvodov pri uzavretí zmluvy osobitne vymieni nejakú klauzulu, ktorá má preňho osobitný význam. V súvislosti s posúdením tejto otázky treba brať zreteľ na to, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom poistnej zmluvy, ďalej jej začlenením do VPP, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy a vo formulárovej podobe dodávateľom vopred pripravené, s textom písaným malým písmom a s množstvom právnickej terminológie, s ktorými žalobca pred podpisom poistnej zmluvy nemal možnosť riadne sa oboznámiť, ich obsah nijako nemohol ovplyvniť a VPP, ani osobitné zmluvné dojednania vrátane dohody o riešení prípadných budúcich sporov pred rozhodcovským súdom zriadeným poisťovňou nemohol vylúčiť. Žalobca tak mohol všeobecné poistné podmienky len ako celok odmietnuť alebo svojím podpisom podrobiť sa všetkým zmluvným podmienkam vrátane rozhodcovského konania, a nemal možnosť prejavíť svoju slobodnú vôľu ohľadom rozhodcovského konania, resp. rozhodcovskej doložky. Záver o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky aj podľa názoru odvolacieho súdu nemožno vyvodíť ani zo skutočnosti, že žalobca podpísal samostatne osobitné zmluvné dojednania k poistnej zmluve, lebo tieto sú len pokračovaním VPP a odkazovali na (tú istú) rozhodcovskú doložku uvedenú v časti XV. VPP, čo rozhodne neznamena, že žalobca mal skutočnú možnosť s týmito podmienkami sa vopred oboznámiť a vymieniť si rozhodcovské konanie na riešenie sporných nárokov z poistnej zmluvy. Rozhodcovská doložka vyžaduje od žalobcu ako spotrebiteľa, aby prípadné spory so žalovanou vzniknuté z poistnej zmluvy riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, pričom zveruje žalovanej poisťovni právo vybrať a poveriť konkrétnych rozhodcov na riešenie sporov, čím znevýhodňuje žalobcu (spotrebiteľa) a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v jeho neprospech, a preto táto zmluvná podmienka aj podľa názoru odvolacieho súdu je neprijateľná, a tým v zmysle § 53 ods. 5 OZ aj absolútne neplatná. Neplatná rozhodcovská doložka (zmluva) nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporov medzi účastníkmi vzniknutých z uzavretej poistnej zmluvy, a rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C 814/2012 z 19.1.2012 bol takto vydaný v rozpore so zákonom, a preto žalobca sa podanou žalobou dôvodne domáha jeho zrušenia podľa § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

17. Odvolací súd nezistil ani žiadne vady v procesnom postupe (konaní) súdu, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie v prejednávanej veci (uplatnené odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p.). K námietke žalovanej o procesnom pochybení súdu prvej inštancie tým, že sa neriadil ust. § 118 ods. 2 O.s.p. odvolací súd uvádza, že táto vada nemala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Z obsahu spisu totiž vyplýva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je prekvapivé, keďže spĺňa požiadavku predvídateľnosti pre účastníkov. Strany sporu v priebehu konania mali možnosť sa vyjadriť ku všetkým relevantným skutočnostiam do rozhodnutia vo veci a odôvodnenie napadnutého rozsudku má oporu vo vykonanom dokazovaní.

18. Nedôvodná je i námietka žalovanej, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, v dôsledku čoho mala byť žalovanej odňatá možnosť konať pred súdom a porušené jej právo na spravodlivý súdny proces. Odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje potrebné zákonné náležitosti v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a v súlade s ustálenou judikatúrou súdov, dôvody rozsudku sú zrozumiteľné, výstižne a presvedčivo podané, pričom z odôvodnenia je zrejmé, k akým skutkovým a právnym záverom súd prvej inštancie dospel, akými úvahami sa pritom spravoval s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a s odkazom na príslušné ustanovenia právnych predpisov, ktoré súd na vec aplikoval (napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

19. K odvolacím námietkam žalovanej a pre ďalší postup súdu v konaní odvolací súd napokon poukazuje na ust. § 47 ods. 1 zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1.1.2015 (v spojení s prechodným ust. § 73), z ktorých vyplýva, že po právoplatnosti rozhodnutia o zrušení rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, súd na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania bude pokračovať v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe, a rozhodne o spornom nároku z poisťného vzťahu.

20. Odvolací súd bral zreteľ aj na ust. § 243d ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. (novela vykonaná zákonom č. 335/2014 Z.z.), ktoré je prechodným ustanovením k právnym úpravám účinným od 1.1.2015, a ustanovuje, že exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 1.1.2015 možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. V cit. ust. ide o prelomenie materiálnej (nie formálnej) právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok sa zo zákona nezrušil, preto ani cit. ustanovenie neodôvodňuje zmenu napadnutého rozsudku a iné rozhodnutie o podanej žalobe.

21. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil napadnutý rozsudok v znení opravného uznesenia ako vecne správny v napadnutom výroku, ktorým súd zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C 814/2012 z 19.1.2012. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o procesnom návrhu žalovanej, pokiaľ zamietol návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., a preto bol rozsudok potvrdený aj v tomto výroku ako vecne správny. K správnym dôvodom napadnutého rozsudku týkajúcim sa rozhodnutia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. II. ÚS 382/2013 zo dňa 30.9.2014, ktorým vyslovil, že základné práva sťažovateľky (žalovanej) podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici 1CoE 171/2011 z 23.6.2011 a 1CoE 418/2011 z 8.8.2011 a postupom a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012 z 21.3.2012 a 5Cdo 112/2012 z 22.11.2012 porušené neboli a sťažnosti žalovanej vo zvyšnej časti nevyhoveli. V dôvodoch cit. rozhodnutia sa ústavný súd nestotožnil s argumentáciou žalovanej (sťažovateľky), že dohoda o rozhodcovskom konaní nemôže byť neprijateľnou podmienkou, ak je dohodnutá v poisťnej zmluve. K tejto námietke ústavný súd uviedol, že z citovaného „deväťnásteho odôvodnenia“ smernice o nekalých podmienkach nevyplýva vyňatie poisťných zmlúv z vecného rozsahu smernice o nekalých podmienkach en bloc, a rovnako ani nemožnosť posúdenia nekalého charakteru podmienky zakladajúcej právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor vyplývajúci z poisťnej zmluvy.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca mal v odvolacom konaní plný úspech, preto odvolací súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3: 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej

veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).